

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 8 sierpnia 2024 r.

PS.I.431.50.2024.WM

**Pani
Magdalena Preuhs
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Pokoju
ul. Sienkiewicza 5
46-034 Pokój**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne jednostki

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokoju
ul. Sienkiewicza 5, 46-034 Pokój

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

- art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190);
- art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);
- art. 6 ust. 4 pkt 4, z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

3. Zakres kontroli:

- 1) **przedmiot kontroli:** realizacja przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokoju zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹.

¹ Nazywanej dalej „ustawą”

2) okres objęty kontrolą: od 1.08.2023 r. do dnia kontroli.

4. Rodzaj kontroli: kompleksowa

5. Tryb kontroli: zwykły

6. Termin kontroli: 20-21.05.2024 r.

7. Skład zespołu kontrolnego:

- **Wojciech Medoliński** – Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
- **Jakub Krajewski** – Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z uchybieniami** ocenia się działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pokoju² w kontrolowanym zakresie.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;
- sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji;

² Nazywanego dalej „GOPS w Pokoju”

- stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie;
- realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- braku oznaczenia organu właściwego na wnioskach inicjujących postępowanie w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- prowadzenia metryk spraw w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryk spraw (Dz. U. z 2012 r. poz. 250);
- niewłaściwego wykorzystania zasad techniki prawodawczej przy powoływaniu podstawy prawnej dla wydania decyzji administracyjnej;
- zamieszczenia w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia z dnia 10.10.2023 r. o sygn. FA.530.4.Z.2022/2023 informacji dedykowanych dla osobnej części decyzji;
- uzasadniania decyzji w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- prawidłowości upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- sposobu i trybu postępowania w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;

- sposobu i trybu postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- stanu zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie;
- realizacji obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Ustalenia kontroli

W GOPS w Pokoju w okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 01.08.2023 r. do dnia 20.05.2024 r. wydano **11** decyzji administracyjnych ustalających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wszystkie spośród wydanych decyzji przyznawały prawo do rzeczonych świadczeń.

Od żadnej z wydanych w powyższym zakresie decyzji nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

W okresie objętym kontrolą GOPS w Pokoju nie odnotował przypadku pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia na podstawie § 7 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341).

Na dzień kontroli w GOPS w Pokoju nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub osoby pobierającej to świadczenie uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W trakcie kontroli weryfikacji poddano dokumentację **11** postępowań (100%), zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W okresie objętym kontrolą GOPS w Pokoju nie prowadził żadnego

postępowania, które zakończyłoby się wydaniem decyzji odmawiającej prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- 1) ustalenia prawa do świadczeń osobie uprawnionej pozostawiającej pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy;
- 2) umorzenia przez organ właściwy dłużnika należności, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy.

1. Prawdliwość upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych.

Wójt Gminy Pokój na podstawie art. 12 ust. 2 oraz art. 8b ustawy upoważnił Kierownika GOPS w Pokoju do prowadzenia w imieniu Wójta Gminy Pokój postępowań w sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji (upoważnienie nr OR.I.00526.2017 z dnia 01.06.2017 r. oraz upoważnienie nr OR.I.0052.4.2021 z dnia 05.08.2021 r.).

W okresie poddanym kontroli zadania wynikające z ustawy realizowane były także przez pracownika GOPS w Pokoju, którego Wójt Gminy Pokój, na podstawie art. 12 ust. 2 oraz art. 8b ustawy, upoważnił do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia w tym przedmiocie postępowań administracyjnych (upoważnienie nr OR.I.005260.2017 z dnia 1.06.2017 r. oraz upoważnienie nr OR.I.0052.4.2021 z dnia 05.08.2021 r.).

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

2. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wydane decyzje zawierają prawidłowe oznaczenie organu właściwego. Zgodnie z art. 2 pkt 10 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy – postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo nastąpiło w formie decyzji administracyjnej.

We wszystkich analizowanych przypadkach świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane osobom, które spełniały warunki określone w art. 1a ustawy, w związku z art. 9 ust. 1 ustawy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w każdym przypadku zostały przyznane w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy.

W przypadku ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ przyznawał takie prawo, gdy spełniony został warunek wynikający z art. 9 ust. 2 ustawy, tj. gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał odpowiednio kwoty 1209,00 zł w odniesieniu do świadczeń ustalanych na okres świadczeniowy 2023/2024.

W 1 z kontrolowanych przypadków stwierdzono sytuację, w której doszło do przekroczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Wówczas organ zastosował art. 9 ust. 2a ustawy i prawidłowo ustalił wysokość przysługującego stronie świadczenia.

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględnił dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 9 ust. 3 ustawy.

W sytuacji uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy dzielono osiągnięty w tym roku dochód przez liczbę miesięcy, w których był uzyskiwany, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 9 ust. 4 ustawy.

Przyznanie prawa od świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo następowało w drodze decyzji administracyjnej. Decyzje poddane kontroli zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W podstawach prawnych decyzji przywołano przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467)³. Należy jednakże nadmienić, iż w przypadku dwóch decyzji poddanych kontroli, wydanych przez organ w okresie podlegającym kontroli – decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia z dnia 10.10.2023 r. o sygn. FA.530.4.Z.2022/2023 oraz decyzji przyznającej prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z dnia 25.10.2023 r. o sygn. FA.530.7.2023/2024 – przytoczone powyżej rozporządzenie nie obowiązywało w momencie wydania decyzji administracyjnej, gdyż zgodnie z postanowieniem art. 22 ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1162) straciło moc prawną z dniem następującym po dniu ogłoszenia rozporządzenia z dnia 7 lipca 2023 r. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341), tj. 14 lipca 2023 r.⁴

Dodatkowo, organ przytaczając tekst rozporządzenia czynił to bez podziału na poszczególne jednostki redakcyjne mające zastosowanie w przedmiotowej sprawie. Zgodnie treścią art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a. jednym z elementów składowych decyzji administracyjnej jest powołanie jej podstawy prawnej. Powołanie podstawy prawnej to przytoczenie przepisów prawa materialnego, na których organ administracji publicznej oparł swoje rozstrzygnięcie. Za nieprawidłowe uznaje się powołanie w decyzji administracyjnej jedynie tytułu rozporządzenia, bez wskazania określonego jej przepisu, bowiem nie może to być uznane za określenie podstawy prawnej podjętej decyzji. W orzecznictwie sądowno-administracyjnym wskazuje się bowiem, że

³ Zwanego dalej „rozporządzeniem”

⁴ Zgodnie z danymi zawartymi w Internetowym Systemie Aktów Prawnych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów zarówno prawa formalnego, jak i materialnego oraz z powołaniem źródeł jego publikacji⁵. Jeżeli przepis, który stanowi podstawę prawną decyzji jest podzielony na wewnętrzne jednostki redakcyjne (ustępy, punkty, paragrafy albo innego rodzaju jednostki redakcyjne), to koniecznym jest wskazanie w decyzji odpowiedniej jednostki redakcyjnej rzeczzonego przepisu⁶.

Zastrzeżenia organu kontrolnego budzi również kwestia konstrukcji rozstrzygnięcia w decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia z dnia 10 października 2023 r. o sygn. FA.530.4.Z.2022/2023. W dniu 10.10.2023 r. organ wydał decyzję o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia o sygn. FS.530.4.Z.2022/2023. W pkt 2 rozstrzygnięcia wspomnianej decyzji zawarto informacje odnośnie kwoty oraz sposobu obliczania ustawowo określonych odsetek. W ocenie organu kontrolnego przedmiotowe informacje stanowią część składową uzasadnienia faktycznego decyzji administracyjnej, w związku z czym winny zostać zamieszczone w osobnej, dedykowanej do tego części dokumentu.

Wszystkie decyzje wydane w poddanych kontroli postępowaniach zawierały uzasadnienie. Uzasadnienie decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia spełniało wymogi określone w art. 107 § 3 k.p.a. budzą natomiast uzasadnienia decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w pełnej wysokości, jak również decyzji wydawanych na podstawie art. 9 ust. 2a oraz 2b ustawy. W odniesieniu do decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ sporządzał uzasadnienia w sposób naruszający postanowienia art. 107 § 3 k.p.a., w myśl którego uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Zgodnie z treścią art. 75 § 1 k.p.a. dowodem w postępowaniu administracyjnym jest wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy a nie jest sprzeczne z prawem, w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz

⁵ por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 08.04.1999 r. sygn. akt. III SA 8192/98 oraz Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10.10.2007 r. o sygn. akt II GSK 177/07

⁶ por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24.04.1983 r. sygn. akt II SA 20/83

ogłędziny. Obowiązek wskazania w uzasadnieniu decyzji administracyjnej dowodów, na których oparł się organ przy ustalaniu stanu faktycznego, wyszczególniony w art. 107 § 3 k.p.a., stanowi przejaw realizacji wyrażonej w art. 11 k.p.a. zasady przekonywania oraz ujętej w art. 8 k.p.a. zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa oraz świadomości i kultury prawnej obywateli. Organ administracji publicznej powinien zająć stanowisko wobec całego materiału zebranego w toku postępowania oraz uzasadnić jasno i należycie swoje stanowisko, a w szczególności uzasadnić, na jakiej podstawie uznał pewne fakty za prawdziwe⁷.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

3. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony. Poddana kontroli dokumentacja każdorazowo zawierała wniosek zgodny z wymogami art. 15 ust. 3, zawierający:

- 1) dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz, o ile wnioskodawca posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
- 2) oświadczenie wnioskodawcy o przekazaniu organowi egzekucyjnemu wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu;
- 3) oświadczenie wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, oraz zaświadczenia lub oświadczenia i inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku, zgodnie z wymogami art. 15 ust. 4 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, iż na wszystkich wnioskach inicjujących wszczęcie postępowania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zespół kontrolny stwierdził, iż w polu przeznaczonym do określenia „nazwy organu właściwego wierzyciela realizującego świadczenia

⁷ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 października 2021 r. sygn. akt I GSK 503/21

z funduszu alimentacyjnego” widniały dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pokoju, podczas gdy, zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 10 ustawy, organem właściwym wierzyciela w przypadku Gminy Pokój jest Wójt Gminy Pokój. Pracownicy GOPS w Pokoju mogą realizować zadania wójta wynikające z ustawy wyłącznie w granicach udzielonego umocowania.

GOPS w Pokoju, prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności odpowiednio dane wnioskodawców oraz członków ich rodzin, o których mowa art. 15a ust. 1 ustawy.

W aktach wszystkich poddanych kontroli postępowań zakończonych wydaniem decyzji rozstrzygających w zakresie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono założenie metryk spraw, które spełniają wymogi określone w art. 66a § 2 k.p.a., tj. wskazano w nich wszystkie osoby, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu administracyjnym oraz określono wszystkie podejmowane przez te osoby czynności wraz z odesłaniem do dokumentów określających te czynności. Niemniej, w ocenie zespołu kontrolnego GOPS w Pokoju uchybił wymogowi dostosowania prowadzonych metryk spraw do wymogu wyrażonego w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryk spraw (Dz. U. z 2012 r. poz. 250), tj. konieczności wykazania daty każdej z czynności podejmowanych w ramach postępowania administracyjnego.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

4. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wniosków złożonych do dnia 31.10 danego roku ustalano na okres świadczeniowy, tj. odpowiednio od dnia 1.10.2022 r. do dnia 30.09.2023 r. albo od dnia 1.10.2023 r. do dnia 30.09.2024 r. W pozostałych przypadkach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, co jest zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy. We wszystkich poddanych

kontroli sprawach wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej dokonywana była po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

5. Sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji.

Według stanu na dzień 10.05.2024 r. Gmina Pokój na obszarze swojego działania miała 24 dłużników alimentacyjnych. W trakcie kontroli poddano weryfikacji dokumentację **20** dłużników alimentacyjnych, która dotyczyła:

- **3** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym wierzyciela jest Wójt Gminy Pokój, zaś organem właściwym dłużnika alimentacyjnego jest organ innej gminy;
- **14** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym dłużnika jest Wójt Gminy Pokój, zaś organem właściwym wierzyciela jest organ innej gminy;
- **3** dłużników alimentacyjnych, dla których zarówno organem właściwym wierzyciela, jak i dłużnika pozostaje Wójt Gminy Pokój.

W wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji dłużników alimentacyjnych ustalono, iż:

- 1) zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy realizowany był obowiązek polegający na przeprowadzaniu wywiadu alimentacyjnego, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbierano również od dłużników oświadczenie majątkowe. W **14** sprawach, w których organem właściwym dłużnika był Wójt Gminy Pokój, dłużnik został wezwany do stawiennictwa w GOPS w Pokoju w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. W **4** przypadkach dłużnicy nie podjęli wezwania (przesyłki były dwukrotnie awizowane, po czym następował skutek określony w art. 44 § 4 k.p.a.). W **6** przypadkach dłużnicy stawili się w wyznaczonym terminie na wywiad alimentacyjny, zostały również od nich odebrane oświadczenia majątkowe;
- 2) zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy organ właściwy dłużnika przekazywał komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej

egzekucji, w szczególności dane uzyskane podczas wywiadów alimentacyjnych oraz zawartych w oświadczeniach majątkowych dłużnika;

- 3) w każdej ze spraw organ właściwy dłużnika na podstawie art. 6 ustawy informował organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach;
- 4) zgodnie z art. 27 ust. 7 ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile jego adres zamieszkania był znany, oraz organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy;
- 5) zgodnie z art. 27 ust. 7a ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułu należności z świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy;
- 6) w każdym przypadku, gdy organy ścigania zwracały się o udzielenie informacji dotyczących postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, organ właściwy niezwłocznie przekazywał niezbędne dane.

Zarówno terminowość podejmowanych czynności, jak i tryb oraz sposób procedowania poszczególnych postępowań nie budzą zastrzeżeń zespołu kontrolnego.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

6. Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie.

Zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających

z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Zgodnie z oświadczeniem z dnia 20.05.2024 r., które zostało złożone przez kierownika GOPS w Pokoju, obowiązek ten jest regularnie realizowany.

Z przedłożonych danych wynika, iż na dzień 20.05.2024 r. stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych w Gminie Pokój wynosił **2 050 257,52 zł**. W okresie od 1.08.2023 r. do 20.05.2024 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **35 679,51 zł**, w tym:

- 14 946,66 zł – kwota stanowiąca dochód budżetu państwa (60 % wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego)
- 9 964,48 zł – kwota stanowiąca dochód własny gminy (40% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego)
- 10 768,37 zł – wyegzekwowane odsetki stanowiące dochód budżetu państwa

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

7. Realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do Budżetu Państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużników alimentacyjnych środków.

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, że Wójt Gminy Pokój wywiązuje się z wynikającego z art. 27 ust. 4 ustawy obowiązku przekazywania Wojewodzie Opolskiemu – stanowiących dochód budżetu państwa – 60% kwot (wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie) należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika GOPS w Pokoju z dnia 20.05.2024 r. 40% należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, o których mowa w art. 27 ust. 4 ustawy przeznaczane są na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy przez Ośrodek, jak również utrzymanie stanowiska pracy pracownika realizującego zadania będące przedmiotem niniejszej kontroli.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia polegające na:

- 1) braku oznaczenia organu właściwego na wnioskach inicjujących postępowanie w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) prowadzeniu metryk spraw w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryk spraw (Dz. U. z 2012 r. poz. 250);
- 3) niewłaściwym wykorzystaniu zasad techniki prawodawczej przy powoływaniu podstawy prawnej dla wydania decyzji administracyjnej;
- 4) zamieszczeniu w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia z dnia 10.10.2023 r. o sygn. FA.530.4.Z.2022/2023 informacji dedykowanych dla osobnej części decyzji.

2. Nieprawidłowości polegające na:

- 1) uzasadnianiu decyzji w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli powstały w związku z:

- 1) niedostatecznym nadzorem kierownika GOPS w Pokoju nad realizowanymi zadaniami;
- 2) niewłaściwym stosowaniem przepisów prawa procesowego przez osoby prowadzące postępowania w zakresie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia

Jednostka kontrolowana nie wniosła zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

- 1) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań realizowanych na podstawie ustawy poprzez zwiększenie nadzoru kierownika GOPS w Pokoju nad zadaniami realizowanymi w kontrolowanym zakresie przez pracowników ośrodka;
- 2) określanie organu właściwego na wnioskach inicjujących postępowanie w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 3) prowadzenie metryk spraw zgodnie z wymogami określonymi w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryk spraw (Dz. U. z 2012 r. poz. 250);
- 4) poprawne wykorzystywanie zasad techniki prawodawczej przy powoływaniu podstawy prawnej wydawanych decyzji administracyjnych;
- 5) poprawne formułowanie osnowy decyzji administracyjnej, uwzględniające odrębny charakter rozstrzygnięcia od pozostałych elementów składowych decyzji wymienionych w art. 107 § 1 k.p.a.;
- 6) wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie **30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.**

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej